

**2008 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2006 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİNHESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY(Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

19.11.2007

İÇİNDEKİLER

- KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
- Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü

.....

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokrasinin değerli mensupları; Kültür ve Turizm Bakanımızın sunuş konuşmasını dinledim. Bize dağıtmış olduğu dokümanları da zamanın izin verdiği ölçüde değerlendirdim. Bu çerçevede bence şu değerlendirmeleri yapmak istiyorum:

Öncelikle ifade edeyim ki, Sayın Bakanın sunuş konuşmasında, ben, Türkiye'nin kültür ve turizm politikasına ilişkin olarak iddialı hedefler bulamadım. Bugüne kadar yapılanlar ve hâlen Bakanlığın sürdürmekte olduğu faaliyetler bize dağıtılmış olan dokümanlarda etraflıca yazılı, ama, bütün bunlardan hareketle Sayın Bakanın görev döneminde, Sayın Bakanın projesi budur, Sayın Bakanın yeni dönemde önemli şu projeleri var diyebileceğimiz bir projeyi veya projeler demetini ben Sayın Bakandan duyamadım. Böyle bir beklentim vardı, bu beklentim karşılanmadığı için bunu ifade etme ihtiyacı duydum.

Kültüre ilişkin tanım, Sayın Bakanın tabii ki kendi anlayışı. Aşağı yukarı bu tanım, belki hepimizin üzerinde birleşebileceği bir tanım, ama, bizim şu an ihtiyaç duyduğumuz ve Kültür ve Turizm Bakanlığının bu yeni döneminde kültür politikası ne olmalıdır diyebileceğimiz bir tanımı orada göremedim. “Bu tanım, bizim yeni dönemdeki politikamız olacaktır.” diyor, ama, bunun eskisinden herhangi bir farkını görebilmiş değilim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanın bu çerçevede sunduğu iki proje aklımda kaldı. Atatürk heykellerinde standardizasyon diyebileceğimiz -bu kelimeyi Sayın Bakan kullanmadı ama- yani, bu kötü görüntüyü ortadan kaldıracak her isteyen, istediği gibi bir Atatürk heykeli yapmasını önleyecek proje, bir de kurtuluş ve kuruluş şenliklerinin birleştirilmesi... Bunları oldukça mütevazı adımlar, oldukça Bakanlığın hacmine ve Bakanlığın görev alanına kıyasla oldukça yetersiz projeler olarak bulduğumu ifade etmeliyim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan konuşmasında ifade ettiler, bütçe büyüklüğünün yetersiz olduğunu söylediler. Doğrudur. Geçen yıl, daha doğrusu 2007 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığının başlangıç bütçesi 816 milyar YTL'dir. 2008 bütçe teklifi ise 826 milyar YTL'dir.

Değerli arkadaşlar, 2008 yılında bütçenin faiz dışı harcamalar kalemi yüzde 9,4 oranında artmaktadır. Bütçedeki faiz dışı harcamaların artışı oranında Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesini artırmış olmamız halinde, 2008 bütçe büyüklüğünün 893 milyon YTL olması gerekir. Esasen 2008 bütçesindeki yüzde 9,4 oranındaki faiz dışı harcamalardaki artış, 2008 gayrisafi millî hasılasının artış oranı olanı yüzde 10,8'in altındadır. Yani, bir kemer sıkma bütçesi vardır 2008'de. Bunu Hükümet çeşitli gerekçelerle açıklayabilir, ama, bu kemer sıkma bütçesi içerisinde kemerini en çok sıkın bakanlık, Kültür ve Turizm Bakanlığı olmuş. Artış son derece sembolik. 816 milyon YTL'lik 2007 bütçesi, 2008'de 826 milyon YTL oluyor.

Değerli arkadaşlar, buradan hareketle, bütçe rakamlarına girdiğim için bu faslı tamamlamak istiyorum izninizle. Bakanlığın bazı birimleri veya faaliyet alanlarına ayırdığı ödeneklerden örnekler vermek istiyorum.

Devlet Tiyatrolarının 2007 yılı bütçe ödeneği 93,5 milyon YTL. 2008 bütçe ödeneği 95,3 milyon YTL. Artış yok gibi. Devlet Opera ve Balesine bakıyorum, 120 milyon YTL'lik 2007 bütçe ödeneği, 2008 bütçesindeki artış, o sembolik artış bir yana, azalmış, 117 milyon YTL'ye düşmüş. Bunlar son derece dikkat çekici rakamlar.

Çok dikkat çekici bir başka rakamı ben sizin dikkatinize sunmak istiyorum: Tanıtma Genel Müdürlüğünün bütçesi. Türkiye'nin turizmdeki, kültürdeki tanıtımında çok önemli bir görev üstlenmiş olan bir genel müdürlüğümüzdür ve bu bütçeye -gayet iyi hatırlıyorum- geçmiş yıllarda, bu genel müdürlüğün bütçesine önemli ödenekler koyduk, önemli artışlar yapıldı. Ancak, tablo şunu gösteriyor: Tanıtma Genel Müdürlüğü kendisine verilen ödenekleri kullanamıyor. Hangi nedenle kullanamıyor bilmiyorum veya kullanmıyor. 2006 kesin hesabından örnek vermek istiyorum. Görüşeceğimiz kesin hesaptan örnek vermek istiyorum: 2006 yılında Tanıtma Genel Müdürlüğünün bütçe ödeneği 122 milyon YTL. Bunun sadece 88 milyon YTL'sini Genel Müdürlük harcamış. Türkiye'nin tanıtımıyla görevli bir genel müdürlük veya bu genel müdürlüğün içinde olduğu bakanlık, tanıtım için kendisine verilen, Parlatmentonun verdiği kaynakları kullanabilmiş değil. Bu, bizim dikkatle üzerinde durmamız gereken bir konudur. 2007 bütçe ödeneği 118 milyon YTL'dir. Bunun ne kadarını kullanacağını bilmiyoruz, ancak, ağustos sonu itibarıyla 77 milyon YTL'si kullanmış. Muhtemelen önemli bir artış yine burada olacak. 2008 bütçe teklifi 122 milyon YTL. Yani, 2008 bütçe teklifi 2006 bütçe teklifinin, bütçe büyüklüğünün aynısı.

Yalnız, burada bir ayrıntıyı -ayrıntı değil, önemli bir konu- Sayın Bakanın ve arkadaşların dikkatine sunmak istiyorum. Sayın Bakanın mutlaka değerlendirmesi gerektiğini düşünüyorum. Bütçe kanununa göre Tanıtma Genel Müdürlüğüne verilen Türkiye'nin dış tanıtımı için verilen fonları eğer Genel Müdürlük kullanamazsa, kullanılmayan bu miktarı ertesi yıla aktarıyoruz, ertesi yıl bütçesine ödenek kaydoluyor. Yani, 2006'da kullanılmamış olan, aşağı yukarı 34 milyon YTL'lik ödenek 2007'nin 118 milyon YTL'lik ödeneğinin içinde de var -34 milyon YTL belki biraz aşağıda olabilir şu an kabaca bir hesap yaptım- 2008 bütçe büyüklüğü olan 122 içinde de 2007'de kullanılmayacak olan ödenek de yer alacak yani durum çok daha vahim. Bu şu demektir: 2008'de verilen ödenek 2006'nın çok çok altında ve biz Türkiye'nin tanıtımı için çok ciddi çaba sarf ettiğimizi düşünüyoruz, ancak bütçeler bunu göstermiyor. Parlamento bunun üzerinde durmalı. Bence bu kesin hesabı görüşürken bunun üzerinde ciddi bir tartışma yapmalıyız diye düşünüyorum değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, ben, Sayın Bakanın konuşmasında şu konularda neler yapması, neler yapmayı düşündüğünü beklerdim, yani ona yer vermesini. Belki bunlar faaliyetleri içerisinde vardır, belki bu konuşmamdan sonra Sayın Bakan değinecektir bilemiyorum. Örneğin, kitap okuma oranını nasıl yükselteceğiz Türkiye'de? Kitap okuma oranı son derece düşük. Bir baskı kitap 2 bin basar -Sayın Bakanın da kitapları var, bilemiyorum onun baskısı da nasıldır- ortalama 2 bin kitaptır.

Eski Türkçeyle yazılmış kitapları bugün Türkçesine nasıl çevireceğiz? Kütüphanelerimiz binlerce, on binlerce, yüz binlerce eski Türkçe yazılı kitap dolu. Bunları nasıl bir kampanyayla nasıl bir projeye Türkçeye kazandıracamız? Öneriyorum, eğer Tanıtma Genel Müdürlüğü bu fonu kullanamıyorsa bunu buraya aktaralım, böyle bir proje için verelim Kültür ve Turizm Bakanlığına.

Özel tiyatroları nasıl destekleyeceğiz? Bu çerçevede Sayın Bakanın basında yer alan, basında okuduğum, doğruluğunu bilemediğim -burada değinirse Sayın Bakan memnun olurum- devlet tiyatrolarını özelleştirmek gibi bir düşünceden söz etti veya basında Sayın Bakana affen böyle bir cümle yer aldı. Ben onu bir kere kesinlikle doğru bulmuyorum. Özel tiyatroların yaşayamadığı bir yerde devlet tiyatrolarını eğer böyle bir projeye konu ederseniz tiyatroyu Türkiye’de öldürmüş oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Başkanım toparlıyorum.

Özel tiyatroları nasıl destekleyeceğiz ve bu destek devam ediyor mu? Bir dönem bir yasal problem vardı, geçen yasama döneminde Sayın Bakan bunu aşma sözünü vermişti, bunun devam edip etmediğini bilemiyorum.

Değerli arkadaşlar, Aspendos, bizim son derece yüz akı bir festivalimizdir, uluslararası festivalimizdir. Bu festivale, Sayın Bakanın çok daha fazla önem vermesi gerektiğini düşünüyorum. Bir yabancı kurumun yaptığı araştırmada dünyadaki en iyi nitelikte on festival içerisinde yer alıyor bizim Aspendos uluslararası festivalimiz, burada yapılan Kültür ve Turizm Bakanlığı kurumlarının gerçekleştirdiği etkinlikler.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; eski dönemde, Sayın Koç Bakanımızın döneminde biz basından baletlerin kilolarını öğrendik veya balerinlerin, baletlerin. İşte 100 kiloluk balet olur mu? Efendim altmış yaşındaki sanatçılar diye kendi kadrosunu basına şikâyet eden bir anlayış gördük -basından okuduğum haberler, bilemiyorum doğruluğunu- bunu doğru bulmuyorum. 110 kiloluk genel müdür de olabilir. Genel müdürü genel müdür yaparsınız, 80 kilodur, zaman geçer yaşı ilerler bir süre sonra 100 kilo olabilir, yaşı da altmışa gelebilir, altmış beşe gelebilir. Bu, o insandan vazgeçmek için bir neden değildir. Bu anlayışı -Sayın Bakanın böyle bir anlayışı olduğunu sanmıyorum, öyle bir şey aklıma gelmiyor hiçbir zaman ama- bırakmamız lazım. Bunlar sanatçılarımızdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – ...bizim çok değerli sanatçılarımızdır. Sanatçılardan yaşı ilerlemiş dahi olsa da faydalanabileceğimiz alanlar mutlaka vardır. Buna önem vermek gerekir. Ayrıca sanatçılarımızın emeklilik problemini çözmeliyiz değerli arkadaşlar. Belki emekli maaşıyla şu an almakta olduğu maaş arasındaki uçurumu giderirsek bu konuda çok daha rahat hareket edebiliriz, sanatçıların da önünü açmış oluruz diye düşünüyorum.

Turizm konusuna gelmek istiyorum. Türkiye’ye gelen turist sayısı artıyor. 2008 hedefi 23,2 milyon kişi. 2005 21,1 milyondur. Yani, 2005’ten 2008’e ciddi bir artış yok. 2006-2007 hedeflerinde hükûmet sürekli revize edip sürekli aşağı çekmiştir ve performansta önemli bir düşüş söz konusudur. Turizm geliri de buna paralel artıyor ama çok sembolik artışlardır. Turist sayısı ile toplam geliri kıyasladığımda, geliri sayıya böldüğümde aşağı yukarı 800-900 dolar gibi bir rakam çıkıyor. Türkiye yıllardır kişi başına turist gelirinde, turizm gelirinde bu rakama oturmuş durumdadır. Türkiye, ucuz tatil ülkesidir. Türk turizminin önündeki temel problemi bu ucuzluğu nasıl aşacağız? İşte tanıtma fonunun kullanımı bu nedenle önemli, etkili değerli arkadaşlar. Bu çerçevede Bakanlığın yapılanmasını yeniden düşünmek, turizm sektörünü de, bu Bakanlığın karar alma mekanizmasına dahil etmek gerekir. Çünkü, bakanlık teşkilatı en küçük olup da ekonomiye en büyük katkısı olan başka bir bakanlık yok. Bu geliri de özel sektör sağlıyor. Karar mekanizmasında özel sektörü de dahil edecek bir düzenlemeyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – ...yapmak gerekir diye düşünüyorum.

Son bir iki şeyi söyleyerek bitiriyorum müsamahanızla Sayın Başkan.

Geçen dönemde Sayın Kültür ve Turizm Bakanımızın 5084 sayılı Teşvik Yasası'yla ilgili olarak valiliklere yazdığı bir yazı olmuştu, o zaman ilgili genel müdürlükle görüştüm. Bu yazıyla Türkiye'nin çeşitli illerinde, çeşitli taşınmazların bir yabancı yatırımcıya tahsisini istiyordu Kültür ve Turizm Bakanı.

Değerli arkadaşlar, Turizmi Teşvik Kanunu'na göre bir talep değil, 5084 sayılı Yasa'nın uygulamasıyla Maliye Bakanlığı görevli. Maliye Bakanlığının görev alanına giren bir konuda bir yabancı otel yatırımcısına "Türkiye'deki kamu arazilerini tahsis edin" şeklinde talimat veren bir bakanlık söz konusuydu. Trabzon'daki Avni Aker Stadını da bu çerçevede bir Hilton otelini kuracak bir şirkete "tahsis edin" talimatı verilmişti. Ben o zaman o vesileyle ilgilendim, "Onu düzelttik." dediler. Muhtemelen, Trabzon'daki Avni Aker Stadı kapsamdan çıktı, ancak yazının geneline ilişkin bir düzeltme yapıldı mı bilmiyorum. Bu konuda görevli Maliye Bakanlığıdır, bunu doğru bulmuyorum.

Bir, iki soruyla konuşmamı bitiriyorum. Emlak vergisinin yüzde 10'u oranında bir pay alınmaktadır Kültür ve Turizm Bakanlığının görev alanına giren çeşitli eski eserlerin onarımı için. Bu, nerelerde kullanılmıştır? Bunun kullanım alanını belediyeler ve projeler itibarıyla Sayın Bakan verirse memnun olurum. Geçen dönemde ben Trabzon'daki bir iki belediye için bir yardım rica etmiştim Sayın Bakandan. Sayın Bakan "Tamam, bürokraside, ilgileniyoruz." dediler. Aşağı yukarı üç dört kere aradım konuştum. Sekiz, dokuz ay, bir yıl sonra belediye başkanı beni aradı, "Yardım geldi." dedi. "Ama, sen aramadın beni. AK Partili şu milletvekili aradı 'Yardıma ben yaptım.' dedi. Bunu sen mi yaptın, o mu yaptı?" Yardım da 5 bin YTL'lik bir yardımdı. Sayın Bakanım bu anlayışı takdirinize sunuyorum. Bakanlığın belediyeler arasında ayırım yapmamasını diliyorum. 5 milyar TL'lik bir yardıma bile siyaset sokan bir anlayışı o bakanlık açısından çok zarar verici buluyorum.

Sayın Başkan -gözüme bakıyorsunuz- burada sözlerimi bitiriyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ederiz.

.....

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz Sayın Özyürek'e.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben de Sayın Bakana şu soruları yöneltmek istiyorum. Turist sayısı 2008 yılı için Bakanlar Kurulunun yayınladığı 2008 yılı programında 23 milyon 200 bin olarak yazılı. Oysa Kültür Bakanlığının 2008 yılı bütçe tasarısının 75'inci sayfasında bu rakam 25 milyon olarak gösterilmektedir. Hangisi doğrudur, hangisini esas almamız gerekir?

İkinci sorum, 59'uncu Hükûmet döneminde Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden hangi belediyelere, hangi miktarda yardım yapılmıştır? Bu konuda bir liste Sayın Bakan verebilirse mutlu olurum.

Üçüncü sorum, Trabzon'da bir Ayasofya Müzesi var. Bunun etrafından kamulaştırılması gereken bir alan var, sit alanı ilan edilmiş olması nedeniyle bu alanda özel kişilerin evleri var, özel mülkiyete konu olan. Kamulaştırılması söz konusu, ancak yıllardır bu kamulaştırma yapılamadığı için oradaki vatandaşlarımız son derece zor şartlar altında yaşıyorlar. Ben evleri gittim, gördüm. Evleri en küçük bir şekilde tamir etme olanakları da yok. Bu trampa demeyeyim, trampa çok uzun bir süreç, Bakanlığın önünde öyle bir yol da var, ama kamulaştırma işlemi ne zaman tamamlanır? Hem müzenin uygar, çağdaş bir görünüme sahip olması açısından hem de bu vatandaşların mağduriyetinin giderilmesi açısından bu önemli.

Son sorum da Antalya Gazipaşa'da daha önce Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün işletmesinde olan bir meyve fidanlığı var. Turizm alanına giriyor olması nedeniyle Bakanlığınızca yatırımcılara tahsis edilmesi söz konusu -henüz tahsis

gerçekleştirdi mi onu bilemiyorum- ama, öte taraftan burası da bir doğal alan, yeşil alan, fidanlık olması nedeniyle narenciye üreticisinin de ihtiyacını karşılayan bir alan, turizmde yatırımcılara tahsis edilecek oldukça fazla sayıda alan var. Burasını tekrar tarımsal amaçla değerlendirmek üzere Tarım Bakanlığına iade etmeyi düşünür müsünüz? Teşekkür ederim.